

**PLASSENSCHAP
LOOSDRECHT.**

Ontwerpbegroting 2025

28 maart 2024

1 Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2025 van het Plassenschap Loosdrecht e.o., opgesteld door de gemeente Wijdemeren, in opdracht van het bestuur van het Plassenschap.

Ingevolge de in 2022 tussen partijen opgestelde Samenwerkingsovereenkomst is de gemeente verantwoordelijk voor de taakuitvoering van het Plassenschap, binnen de door het bestuur vastgestelde kaders en budgetten.

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is sinds 1 januari 2023 een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO), een samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Binnen deze BVO werken de gemeenten Wijdemeren, Stichtse Vecht en de Provincies Utrecht en Noord-Holland samen aan het beheer van publiek toegankelijke recreatiegebieden voor inwoners en bezoekers van de regio.

De taak van het Plassenschap Loosdrecht e.o. is, ingevolge de nieuwe BVO, het beheer en onderhoud en eventueel de exploitatie van eigendommen van het Plassenschap en de daarop aanwezige voorzieningen, het in stand houden van het natuur en landschapsschoon dat het schap in eigendom heeft, voor zover samenhangend met deze taak, alsmede het financieel beheer dat met deze taak samenhangt. De eigendommen van het schap liggen in het gebied van de Loosdrechtse Plassen, de beide Noordelijke- en Zuidelijke Kievitsbuurt en omvatten voorts een pad. Ten westen van de A2 liggen een vijftal terreinen en drie paden in het Veenweidegebied.

Het plassegebied biedt daarmee publieke mogelijkheden voor ontspanning, rust, beweging en plezier voor inwoners én bezoekers van de regio.

Conform de afspraken tussen de deelnemers worden de besparingen die gerealiseerd zijn op de overhead gedurende de jaren 2023 en 2024 ingezet ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het product. Na deze twee jaren wordt dit uitgangspunt geëvalueerd.

In 2023 zijn een aantal onderzoeken uitgevoerd om een meer nauwkeurig beeld te verkrijgen van de meerjarige onderhoudsverplichtingen, die met het beheer samenhangen. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar de taakpakketten: terreinen, vaarwegen, sluizen en vastgoed. Dit heeft geresulteerd in een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) en een Meerjaren Investeringsplan (MJIP), die in september 2023 door het bestuur zijn vastgesteld. Op basis van deze beheerplannen is een 4-jarig uitvoeringsplan opgesteld. Verder zijn deze plannen belangrijke bouwstenen voor het 4-jarig financieel perspectief, dat conform de GR is opgesteld. Ook geven de uitkomsten input voor het jaarlijks beheerplan onderhoud.

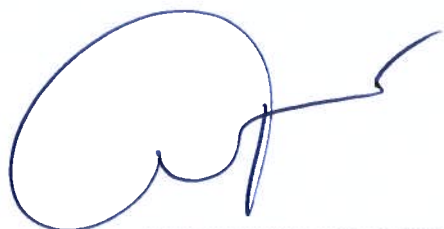
Vornoemde beleidsstukken en de daarin gemaakte keuzes zijn de basis voor het opstellen van de eerste begrotingswijziging 2024 en de begroting 2025.

In het eerste kwartaal van 2024 volgt daarop nog de boomveiligheidscontrole.

Het nog vast te stellen "Financieel perspectief 2024-2027" vormt de basis voor deze begroting. Zie hiertoe het onderdeel Kadernota 2025.

ONDERTEKENING

Aldus opgesteld door het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht d.d. 28 maart 2024

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, rounded initial 'E' followed by a stylized 'K' and a trailing flourish.

Mevr. E. Kruijt
Voorzitter (wnd)

A handwritten signature in blue ink, featuring a tall, vertical stroke followed by a series of loops and a horizontal line at the bottom.

Mevr. J. Brand
Secretaris a.i.

INHOUD

1	Voorwoord.....	2
	Ondertekening.....	3
	Inhoud.....	4
	Beleidsbegroting.....	6
2	Programmaplan.....	6
2.1	Inleiding (met inbegrip van de kadernota 2025).....	6
2.2	Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie.....	7
2.2.1	Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?	7
2.2.2	Wat mag het kosten?	9
2.3	Programma 2: Algemeen (incl. overhead).....	11
2.3.1	Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?.....	11
2.3.2	Wat gaan we daarvoor doen?	11
2.3.3	Wat mag het kosten?	12
3	Paragrafen.....	15
3.1	Paragraaf lokale heffingen.....	15
3.2	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
3.2.1	Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit	17
3.3	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	19
3.4	Paragraaf financiering	19
3.4.1	Beleidsuitgangspunten	19
3.4.2	Risicobeheer	20
3.4.3	Kasgeldlimiet.....	20
3.4.4	Renterisiconorm	20
3.4.5	Mutaties in de leningenportefeuille	20
3.4.6	BBV en rentetoe rekening	20
3.5	Paragraaf bedrijfsvoering	21
3.5.1	Bedrijfsvoering.....	21
3.5.2	Overhead en toerekening personeelskosten	21
3.6	Paragraaf verbonden partijen.....	21
	Financiële begroting	22
4	Overzicht baten en lasten per programma en toelichting	22
5	Overzicht baten en lasten per kostensoort	23
6	Overzicht incidentele baten en lasten.....	24
6.1	Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting	24
6.2	Presentatie van het structureel begrotingssaldo.....	24
7	Uiteenzetting van de financiële positie	25

7.1	Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid	25
7.2	geprognoseerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar	25
7.3	EMU-saldo	25
7.4	Meerjaren investeringsbegroting	26
7.5	Stand en verloop van de reserves en voorzieningen	27
7.6	Baten en lasten per taakveld	28
7.7	Deelnemersbijdrage 2025	29

2 Programmaplan

2.1 Inleiding

Het Plassenschap richt zich als BVO op een doelmatig beheer van de bezittingen, afgestemd op de wensen van de gebruikers van het gebied. Naast de recreanten en inwoners die er ontspanning zoeken wordt er een aanzienlijke bijdrage aan het economisch klimaat van de regio geleverd.

Het Plassenschap is eigenaar van de volgende eilanden Geitekaai, Markus Pos, Meent, Robinson Crusoe en Weer. Verder de terreinen: de Aa, Bijltje, Bosdijk, de Geer, Fuut, Oukoperdijk, de Strook en Zwaan. Daarnaast bezit het schap een aantal fiets- en wandelpaden – de Boterwal, fietspad Scheendijk en de Uitweg van Portengen – alsmede diverse vaarwegen en alle sluizen die toegang geven tot de Loosdrechtse plassen. Het schap bezit vele legakkers en natuuroevers, zowel in de Loosdrechtse plassen als de Noordelijke- en Zuidelijke Kievitsbuurt.

De gemeente Wijdmeren verzorgt het beheer voor het Plassenschap, maar stemt keuzes die gemaakt moeten worden af met ambtelijke vertegenwoordigers van de vier deelnemers. Waar nodig wordt opgeschaald naar het bestuur, dat zich hoofdzakelijk bezighoudt met kaderstelling (o.a. beeldkwaliteitsnorm) en de vaststelling van de budgetten. Om een integer proces te waarborgen zijn de secretarisfunctie ondergebracht bij de provincie Utrecht. Hiermee wordt de overhead slank en doeltreffend georganiseerd.

De begroting 2025, is conform de begroting 2024, opgebouwd naar de aard van de activiteiten van het schap:

- Programma 1. Beheer, onderhoud en exploitatie (inclusief baggerbijdrage)
- Programma 2. Algemeen (incl. overhead).

Kadernota 2025

Op grond van artikel 18 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o. wordt de algemene financiële kadernota (4 jarig financieel perspectief) als apart onderdeel opgenomen in de begroting.

2.1.1. Formatie (binnen en buiten)

De formatie, die nodig is voor het uitvoeren van de taken van het Plassenschap is in de vastgestelde begroting 2024 geraamd op afgerond 9,6 fte.

In het kader van deze begroting is de totale formatie tegen het licht gehouden, daarbij is de formatie projectleider (uitvoering en voorbereiding investeringsprojecten) met 0,4 fte. verhoogd, van 0,6 fte. tot 1,0 fte. De functie van secretaris van het bestuur, die wordt geleverd via de Provincie Utrecht is tot nog toe op 0,5 fte. begroot, de omvang is in deze begroting verlaagd naar 0,3 fte.

In deze begroting wordt de formatie per saldo verhoogd tot 9,8 fte. De formatie bestaat voor afgerond 5,6 fte. uit medewerkers buitendienst, die fulltime voor het Plassenschap werkzaam zijn: sluiswachters Mijndense Sluis (1,6 fte.), vakspecialisten onderhoud (3,0 fte.) en een areaalbeheerder /opzichter projecten (1,0 fte.). Daarnaast bestaat de formatie voor per saldo 3,9 fte. uit medewerkers uit diverse disciplines van de binnendienst, die op uurbasis voor het Plassenschap werken. Het betreft de programmanager Plassenschap en een projectleider investeringen. Het betreft verder medewerkers beleid en ontwikkeling, communicatie, financiën, personeelszaken, juridisch adviseur etc. De medewerkers zijn in dienst bij de gemeente Wijdemerem.

De belangrijkste taak van de bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o. is de uitvoering van regulier (Beheerplan) en groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen (Uitvoeringsplan). In 2024 en verder worden deze werkzaamheden conform plan uitgevoerd (begrotingsposten 1a en 1b deels, 7b, 17 en 19). Voor de periode 2025-2027 wordt de benodigde formatie eveneens geraamd op 9,8 fte. De verdeling van de formatie binnen en buiten blijft ongewijzigd. Voor de salarisontwikkeling gedurende de periode 2024-2027 zie onder 2.

2.1.2 Salarisontwikkeling en prijsindex

Recent hebben de werkgevers en werknemers een principeakkoord bereikt voor een CAO. Deze is afgesloten voor de periode 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. De salarisontwikkeling bedraagt 4,75% verhoging per 1-1-2024 en nog eens 1,25% per 1 oktober 2024. In de septembercirculaire 2023 heeft het Centraal planbureau (CPB) in artikel 4.2 tabel 4.2.2 "Prijsindexen CPB, MEV 2024 en CEP 2023" (p.30) een prognose afgegeven voor de ontwikkeling van het nationaal consumentenprijsindex en de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers.

In de ramingen van deze begroting 2025-2027 gaan we, naast het bovenstaande, uit van deze prognoses. Voor 2028 zijn vooralsnog dezelfde cijfers, als die van 2027 gehanteerd.

Prijsindexen CPB, MEV 2024 en CEP 2023 (2025-2027)	2025	2026	2027	2028
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,5%	2,4%	2,3%	2,3%
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	5,4%	4,5%	3,9%	3,9%

2.1.3. Beheerplan

Ten behoeve van het opstellen van een beheerplan heeft in 2023 een complete inventarisatie van het areaal van het plassengebied plaatsgevonden. Op basis van deze inventarisatie zijn de structureel benodigde budgetten voor regulier en groot onderhoud berekend voor het gehele werkgebied op basis van landelijk gehanteerde normbedragen. Deze methode is ook toegepast voor de berekening van de structurele dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

Vanaf 2024 neemt het benodigde budget voor regulier onderhoud fors toe t.o.v. de eerder vastgestelde raming 2024. De structurele dotatie voor uitvoering van groot onderhoud neemt daarentegen af. Rekening is gehouden met de nieuwe salaris- en prijsontwikkeling zoals het CPB in de septembercirculaire 2023 heeft aangegeven (zie onder punt 2 en 3).

In de eerste van onderstaande tabellen zijn weergegeven de budgetten 2024-2027 voor regulier onderhoud exclusief BTW en dotatie groot onderhoud (geen BTW), zoals ook in het beheerplan opgenomen.

In de tweede tabel zijn dezelfde budgetten 2024-2027 opgenomen waarbij het budget voor regulier onderhoud inclusief BTW is verantwoord. Na aftrek van de transparantie BTW zijn de budgetten op totaal niveau weer aan elkaar gelijk. Dit resulteert in de volgende overzichten m.b.t. de budgetten regulier en groot onderhoud:

Budgetten exclusief BTW									
Post	Omschrijving	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Budget	Budget	Budget	Budget
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1	Tot. 3 fte. (excl. Overhead, excl. BTW)	€ 212.600	€ 221.500	€ 230.300	€ 239.500	€ 215.000	€ 224.600	€ 233.400	€ 242.500
17	Onderhoudsbudget (exclusief BTW)	€ 287.900	€ 294.800	€ 301.900	€ 309.200	€ 494.000	€ 505.900	€ 517.500	€ 529.400
17	Niet uitgev. werkzaamheden (excl. BTW)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 56.400	€ 57.800	€ 59.100	€ 60.500
17	Onderhoud pilot legakkers (excl. BTW)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 29.000	€ 29.700	€ 30.400	€ 31.100
19	Dotatie groot onderhoud (geen BTW)	€ 288.000	€ 288.000	€ 288.000	€ 288.000	€ 217.500	€ 222.700	€ 227.800	€ 233.000
	Beschikbaar excl. BTW	€ 788.500	€ 804.300	€ 820.200	€ 836.700	€ 1.011.900	€ 1.040.700	€ 1.068.200	€ 1.096.500
	Verschil					€ 223.400	€ 236.400	€ 248.000	€ 259.800

Budgetten inclusief BTW									
Post	Omschrijving	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Budget	Budget	Budget	Budget
		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1	tot. 3 fte. (excl. Overhead, incl. BTW)	€ 257.200	€ 268.000	€ 278.700	€ 289.800	€ 260.200	€ 271.800	€ 282.400	€ 293.400
17	Onderhoudsbudget (inclusief BTW)	€ 333.400	€ 341.400	€ 349.600	€ 358.000	€ 581.600	€ 595.600	€ 609.300	€ 623.300
17	Niet uitgev. werkzaamheden (incl. BTW)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 68.200	€ 69.900	€ 71.500	€ 73.200
17	Onderhoud pilot legakkers (incl. BTW)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 35.100	€ 35.900	€ 36.800	€ 37.600
19	Dotatie groot onderhoud (geen BTW)	€ 288.000	€ 288.000	€ 288.000	€ 288.000	€ 217.500	€ 222.700	€ 227.800	€ 233.000
	Beschikbaar incl. BTW	€ 878.600	€ 897.400	€ 916.300	€ 935.800	€ 1.162.600	€ 1.195.900	€ 1.227.800	€ 1.260.500
Af:	Transparantie BTW	€ 90.100	€ 93.100	€ 96.100	€ 99.100	€ 150.700	€ 155.200	€ 159.600	€ 164.000
	Beschikbaar excl. BTW	€ 788.500	€ 804.300	€ 820.200	€ 836.700	€ 1.011.900	€ 1.040.700	€ 1.068.200	€ 1.096.500
	Verschil					€ 223.400	€ 236.400	€ 248.000	€ 259.800

2.1.4. Uitvoeringsplan 2024-2027. Extra toegevoegd jaarschijf 2028

In het "Uitvoeringsplan" zijn de per jaarschijf de werkzaamheden in het kader van groot onderhoud en de investeringen zichtbaar gemaakt.

In het meerjareninvesteringsplan zijn opgenomen, de in de komende jaren in het gebied noodzakelijke investeringen op het gebied van beschoeiingen, sluizen, landterreinen, materieel en vastgoed. Bij de toekomstige vervangingsinvestering van beschoeiingen zal in tegenstelling tot eerdere projecten geen gebruik worden gemaakt van kunststof, maar van hardhout. Dit is aanzienlijk goedkoper dan kunststof, de afschrijvingstermijn is korter (kunststof 40 jaar, hardhout 30 jaar).

De uitvoering van het groot onderhoud is niet van invloed op de exploitatie, de uitgaven komen rechtstreeks ten laste van de voorziening groot onderhoud.

Voor het investeringsplan zijn de kapitaallasten, die daaruit volgen berekend. Voor het bepalen van de bijbehorende rente is uitgegaan van 3,5% (basis marktrente per ultimo november 2023).

Onderstaande tabellen bevatten de geraamde investeringen 2024-2028 en de daaruit volgende kapitaallasten 2024-2028. Voor de totale omvang van de kapitaallasten moeten in de ramingen nog de kapitaallasten van de gerealiseerde investeringen worden toegevoegd.

Overzicht investeringen 2024-2028					
Jaar	Beschoeiingen	Sluizen	Land- terreinen	Facilitair: materieel en vastgoed	Eindtotaal
2024	€ 541.000	€ 346.000	€ 50.000	€ 473.500	€ 1.410.500
2025	€ 2.544.200	€ 308.900	€ 350.000	€ 60.000	€ 3.263.100
2026	€ 1.159.200	€ 744.400	€ 400.000	€ 110.500	€ 2.414.100
2027	€ 1.281.600	€ 649.200		€ 30.000	€ 1.960.800
2028	€ 1.674.000	€ 3.400		€ 64.000	€ 1.741.400
Eindtotaal	€ 7.200.000	€ 2.051.900	€ 800.000	€ 738.000	€ 10.789.900

Kapitaallasten horend bij investeringsplan 2024-2028

Jaar	Afschrijving	Rente 3,5%	Totaal
2024	0 €	24.700 €	24.700 €
2025	€ 58.000	€ 105.500	€ 163.500
2026	€ 103.200	€ 202.000	€ 305.200
2027	€ 237.400	€ 272.600	€ 510.000
2028	€ 316.600	€ 327.700	€ 644.300

2.1.5. Financieel arrangement toezicht

Er is een financieel arrangement toezicht overeengekomen tussen het Plassenschap en de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdmeren. Conform deze afspraak verstrekt het Plassenschap een solidariteitsbijdrage aan beide gemeenten van in totaal € 315.000 (prijspeil 2024). De verdeling is € 189.000 voor Wijdmeren en € 126.000 voor Stichtse Vecht. Wijdmeren brengt conform afspraak een bedrag van € 116.000 excl. BTW in rekening bij de gemeente Stichtse Vecht voor het uitvoeren van toezichttaken in het gebied van Stichtse Vecht. De resterende € 10.000 besteedt Stichtse Vecht aan verkeersregelaars bij de Nieuweweg. De door het CPB in de septembercirculaire 2023 opgegeven reeks is ook hier voor de periode 2025-2028 van toepassing. Zie de consumentenprijsindex onder 2.

2.1.6. Routebureau provincie Utrecht

In 2023 heeft het Plassenschap een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met het Routebureau Utrecht gesloten en is daarmee één van de opdrachtgevers geworden. De eerdere overeenkomst in dit kader liep nog getrapd via Recreatie Midden Nederland. De bijdrage is voor 2024 geraamd op € 22.000 exclusief BTW (op basis van de indicatieve begroting van het Routebureau 2023). De routes bevinden zich hoofdzakelijk in het veenweidegebied. De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van de nationale consumentenprijsindex. Zie de consumentenprijsindex onder 2.

2.1.7. Verhoging tarieven inkomsten

Voor de inkomsten, zoals tarieven voor ligplaatsen, erfpachten, huren en gebruik terreinen etc. wordt, daar waar van toepassing een stijgingspercentage van voor 2025 2,5% ten opzichte van 2024 aangehouden. De door het CPB in de septembercirculaire 2023 opgegeven reeks is hier voor de periode 2025-2028 van toepassing. Zie de consumentenprijsindex onder 2.

2.1.8. Vergoeding Wijdemeren i.h.k.v. snelvaarvergunningen

De vergunningverlening voor snelvaren is sinds 1 januari 2023 een taak van de gemeente Wijdemeren. Het aantal verstrekte jaarvergunningen voor particulieren is gemaximaliseerd op 800. De gerealiseerde opbrengst vloeit, na aftrek van de in het kader van de vergunningverlening gemaakte kosten, conform de met het college van de gemeente Wijdemeren gemaakte afspraak, terug naar het Plassenschap Loosdrecht e.o..

2.1.9. Verhoging eigen inkomsten

Dit onderwerp is in de afgelopen jaren in het voormalige bestuur van het Plassenschap herhaaldelijk aan de orde geweest. De conclusie was steevast dat de mogelijkheden zeer beperkt zijn, omdat het werkgebied van het Plassenschap veelal in "Natura 2000 gebied" ligt. Het bestuur van het Plassenschap heeft toch een aantal nader te onderzoeken inkomstenverhogende maatregelen benoemd:

- a. Verhoging sluisgelden (structureel)
- b. Invoering liggelden bij de eilanden (structureel)
- c. Verkoop recreatieterreinen (incidenteel, bijkomend voordeel lagere lasten)
- d. Verkoop niet-strategische percelen

Er vindt in deze begroting geen financiële vertaling plaats.

2.1.10. Financiering

Het Plassenschap heeft onvoldoende eigen vermogen om de in het investeringsplan geraamde investeringen te kunnen financieren. Om die reden moet er vreemd vermogen worden aangetrokken. De huidige rente op vaste langlopende geldleningen bedraagt ca. 3,5%. In de berekeningen wordt van deze rente uitgegaan over de investeringsbedragen.

De financiering van de investeringen met vreemd vermogen heeft gevolgen voor het kengetal netto-schuldquote, die ver boven het maximaal gewenste getal uitstijgt. Zolang de participanten echter de verplichte deelnemersbijdragen betalen is er geen probleem.

2.1.11. Weerstandsvermogen

Het bestuur van het Plassenschap stelt aan de hand van een risico-inventarisatie de benodigde omvang van het weerstandsvermogen vast. De algemene reserve fungeert als buffer voor deze risico's. Dat betekent dus ook dat deze reserve minimaal moet overeenkomen met deze benodigde buffer. Een eventueel hoger saldo in de algemene reserve kan ingezet worden om een exploitatietekort op te vangen.

Dat laatste kan alleen incidenteel, omdat de begroting structureel in evenwicht moet zijn. De kaders hiervoor zijn opgenomen in de financiële verordening.

Het negatieve resultaat over het jaar 2022 afgerond € 595.000 is t.l.v. de algemene reserve gebracht. In dit nadelig saldo is het voorlopig aandeel van het Plassenschap in de liquidatiekosten R.M.N. verdisconteerd. Bij de start van de BVO Plassenschap Loosdrecht e.o. per 1 januari 2023 rest er nog een beperkte algemene reserve van afgerond € 58.000.

In de vastgestelde begroting 2024 is het benodigde weerstandsvermogen berekend op € 155.000, waarbij ook nog posten P.M. zijn geraamd. Per 1-1-2023 was de algemene reserve dus minstens € 97.000 te laag. Het bestuur heeft uitgesproken dat het weerstandsvermogen weer op peil moet worden gebracht. Het weerstandsvermogen is op peil wanneer de verhouding beschikbaar weerstandsvermogen en aanwezige risico's minimaal 1,0 bedraagt. Het bestuur streeft ernaar om dit niveau te bereiken uiterlijk per ultimo 2026.

De algemene reserve gefaseerd weer op weerstandsniveau brengen heeft, als de situatie niet wijzigt, gevolgen voor de hoogte van de deelnemersbijdragen 2025 en 2026.

Gevolg van voorlopig resultaat jaarrekening 2023

De concept-jaarrekening 2023 geeft een voorlopig batig saldo te zien van bijna € 429.000. Door resultaatbestemming kan dit bedrag aan de algemene reserve worden toegevoegd. De algemene reserve heeft dan weer voldoende omvang om risico's op te kunnen vangen en om incidenteel exploitatietekorten op te kunnen vangen. De weerstandsratio komt ruim boven de eerder gestelde 1 uit. De hiervoor genoemde extra verhoging van de deelnemersbijdragen kan achterwege blijven.

2.1.12. Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen bestaan uit de reguliere bijdragen op basis van de berekeningen volgend uit het financieel perspectief, de berekende transparantie BTW en de kwaliteitsbijdrage. Deze kwaliteitsbijdrage is het saldo van de solidariteitsbijdrage toezicht en handhaving en de ontvangen "Instandhoudingsbijdrage" van de gemeente Wijdemeren.

De komende jaren zijn een groot aantal vervangingsinvesteringen gepland. De afschrijvingen en rente, die hieruit volgen resulteren in een sterke toename van deelnemersbijdragen.

2.2 Programma 1: Beheer, onderhoud en exploitatie.

2.2.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

2.2.1.1 Beheer en onderhoud algemeen (beheerplannen regulier en groot onderhoud en vervangingsinvesteringen).

In 2023 zijn beheerplannen opgesteld voor het dagelijks onderhoud, groot onderhoud (MJOP) en een meerjarig investeringsplan (MJIP). Uit deze beheerplannen zijn de werkelijk benodigde budgetten voor regulier jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zichtbaar geworden en is vervolgens, conform de GR, vertaald in een uitvoeringsplan. De uitkomsten zijn verwerkt in een het financieel perspectief 2024-2027 en een eerste begrotingswijziging 2024. De stukken zijn separaat aan het bestuur ter besluitvorming voorgelegd.

Dit kan gevolgen hebben voor de hoogte van de hier verantwoorde budgetten.

2.2.1.2 Beheer & Onderhoud (lasten)

Beheer en onderhoud omvat het beheer en (dagelijks, groot- en vervangings-) onderhoud van de bezittingen. Het niveau van het beheer en onderhoud verschilt per terrein, per seizoen en is afhankelijk van onder meer wet- en regelgeving, de functie, de intensiteit van het gebruik en de behoefte van de gebruikers. Het bestuur van het Plassenschap heeft het daarbij behorende, gedifferentieerde kwaliteitsniveau vastgesteld. Ook op het gebied van beheer & onderhoud moeten we inspelen op en rekening houden met diverse ontwikkelingen. In onderstaande paragrafen worden de belangrijkste ontwikkelingen geschetst.

Om efficiënter te kunnen werken is, uit de besparingen op overhead, de onderhoudsploeg m.i.v. 2023 reeds versterkt met een coördinerend schipper, naast twee 'gewone' schippers.

2.2.1.3 Duurzaamheid/natuur

De thema's duurzaamheid 'klimaatverandering'/'klimaatadaptatie', 'biodiversiteit', 'circulaire economie' en 'energietransitie' staan steeds hoger en prominenter op de politieke agenda's. Het schap heeft in de afgelopen jaren een aantal stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Waar mogelijk wordt ecologisch beheerd ter bevordering van de biodiversiteit en worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. In 2025 streven we naar verdere verduurzaming. Het Natura2000 beheerplan Oostelijke Vechtplassen wordt hierbij betrokken maar natuurbeheerplannen zullen niet worden opgesteld. Het Plassenschap is immers niet ingericht als TBO en ontvangt derhalve ook geen beheervergoedingen.

2.2.1.4 Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen

De financiële bijdrage van het Plassenschap aan het gebiedsakkoord betreft een aandeel in de kosten van, de in het plassegebied, uit te voeren baggerwerkzaamheden. Zie hierna.

Het Plassenschap brengt geen recreatieve ontwikkelingen op gang, maar werkt er wel actief aan mee mits dat past binnen zijn verantwoordelijkheid als eigenaar. De afwegingskaders voor de haalbaarheid van ruimtelijke ingrepen liggen niet binnen de scope van het Plassenschap. Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is medeondertekenaar van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Binnen het OVP zijn diverse projecten benoemd, waarbij de medewerking van het Plassenschap een rol speelt. Het Plassenschap is daarmee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000 als bijdrage aan de uit te voeren baggerwerkzaamheden. De totale bijdrage dient volgens een vastgesteld kasritme te worden bijgedragen in de periode 2017-2027

Sinds 2020 wordt jaarlijks een bijdrage verantwoord van afgerond € 70.900. In het laatste jaar van het baggerproject wordt het resterende deel van de bijdrage van maximaal € 390.600 verrekend. Binnen de organen van het Gebiedsakkoord wordt het Plassenschap vertegenwoordigd door de gemeenten Wijdmeren en Stichtse Vecht.

2.2.1.5 Routebureau (lasten)

Het Plassenschap is – namens deelnemende gemeenten - een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Een uniform beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening & marketing m.b.t. de bewegwijzerde routenetwerken voor fietsen, wandelen en varen (sloepen) loopt via het Routebureau. De bijdrage van het Plassenschap bedraagt, op basis van de cijfers 2023, in 2025 € 27.300 (2024 afgerond € 22.200). Deze toename wordt veroorzaakt doordat er BTW aan de kosten zijn toegerekend, waar dat voorheen niet het geval was. Deze BTW komt weer terug via de transparantie B.T.W., zodat deze verhoging netto geen impact heeft. Met het Routebureau moet nog worden geëvalueerd of deze bijdrage nog wel recht doet aan de geleverde diensten. De routes liggen hoofdzakelijk in het veenweidegebied. Totdat de evaluatie is afgerond, wordt budget voor het Routebureau geraamd.

2.2.1.6 Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving (lasten)

Dit betreft de bijdrage van het Plassenschap aan de gebiedsgemeenten m.b.t. toezicht en handhaving. Daar staat tegenover een van de gemeente Wijdmeren ontvangen instandhoudingsbijdrage.

Sinds 1 januari 2023 voert het Plassenschap de taken uit van Toezicht en Handhaving niet langer uit. In plaats daarvan wordt een “kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving” opgenomen in de begroting. De twee plassengemeenten ontvangen vanuit de begroting van het Plassenschap een vergoeding in de vorm van een “kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving”, die overeenkomt met het gebudgetteerde nadeel van de twee gemeenten.

2.2.1.7 Instandhoudingsbijdrage Wijdmeren en deelnemers (baten)

De te betalen vergoeding voor de ontheffing snelvaren omvat naast leges een component ‘instandhoudingsbijdrage’ gerelateerd aan de extra druk die het snelvaren op het gebied legt. Dit bedrag stelt de gemeente Wijdmeren, die deze instandhoudingsbijdrage feitelijk incasseert, ter beschikking aan het Plassenschap. Deze instandhoudingsbijdrage is afhankelijk van het feitelijk aantal uitgegeven ontheffingen en de kosten die de gemeente maakt voor het verstrekken ervan. Het hier geraamde bedrag kan als gevolg hiervan fluctueren.

In deze begroting is deze instandhoudingsbijdrage geraamd op € 223.700. Daar staat tegenover dat er een “kwaliteitsbijdrage voor toezicht en handhaving” van totaal € 340.700 (Zie 2.2.1.5) aan de gemeenten wordt verstrekt. Het geraamde saldo van deze twee bedragen bedraagt in 2025 € 117.000. Dit bedrag is als extra bijdrage aan de deelnemersbijdragen toegevoegd.

2.2.1.8 Exploitatie (baten)

Exploitatie biedt de mogelijkheid om de recreatieve meerwaarde van het gebied te vergroten en/of meer inkomsten te genereren. Tegenover de gerealiseerde opbrengsten staan de kosten van onder meer personeel, beheer en onderhoud, kapitaallasten, belasting en verzekeringen, energie en overige kosten.

De exploitatie van het Plassenschap is zeer beperkt en betreft het uitbaten van bezittingen, via erfpacht-, opstal-, huur- en gebruiksovereenkomsten. Erfpachtovereenkomsten worden voor een lange termijn aangegaan, huur- en gebruiksovereenkomsten zijn vaak voor een korte(re) termijn.

Het schap heeft erfpachtovereenkomsten voor Paviljoen De Strook, Recreatiecentrum Mijnden en (tegen een symbolisch tarief) eiland Robinson Crusoe. De opstal op eiland Meent wordt verhuurd. Deze overeenkomsten vormen een belangrijke bron van inkomsten (Mijnden) en/of dragen bij aan recreatief gebruik van het Plassengebied.

Huur- en gebruiksovereenkomsten worden verder aangegaan voor het gebruik van terreinen door hondenuitlaatservices, het gebruik van een steiger, visrecht, het gebruik van een eiland of terrein voor een activiteit zoals een scoutingkamp, suppen etc. Dit zijn zeer diverse overeenkomsten voor (regelmatig terugkerende) eenmalige activiteiten of korte termijn gebruik.

Behoudens de reguliere contractuele aanpassingen door de prijsindex zijn deze baten stabiel.

Verder is er de Mijndense Sluis waar sluiswachters de boten schutten.

Voor het schutten worden sluisgelden geïnd, die ook al een aantal jaren het gelijke niveau hebben. Aanpassing van de tarieven op basis van inflatiecijfers leidt in de praktijk tot onwerkbare situaties.

Zoals ook in het onderdeel kadernota onder 2.2.9 reeds aangehaald, dienen mogelijkheden voor het verkrijgen van extra inkomsten nader worden onderzocht. In de begroting 2025 en verder zijn echter geen extra baten geraamd.

2.2.2 Wat mag het kosten?

We presenteren een sluitende begroting. De deelnemersbijdragen dekken per saldo het negatieve resultaat van de programma's.

Programma 1	Bedragen x € 1.000		
	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
Lasten	2.302	2.436	2.628
Baten	2.234	2.368	2.560
Saldo van baten en lasten	68	68	68
Toevoegingen aan reserves	3	3	3
Onttrekkingen aan reserves	71	71	71
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

De lasten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 1	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
a. Doorbelaste personeelskosten beheer en onderhoud en exploitatie (excl. Overhead)	706	686	643
b. Inhuur personeel derden	116	38	45
c. Onderhoud en vuilafvoer	326	668	685
d. Routebureau	22	22	27
e. Dotatie voorziening groot onderhoud	288	212	218
f. Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving	325	328	341
g. Kapitaallasten	384	346	517
h. Baggerbijdrage OVP (gebiedsakkoord)	71	71	71
i. Energie- en waterkosten	26	27	33
j. Belastingen en verzekeringen	33	33	43
k. Bestuurs-, apparaat- en overige kosten	5	5	5
Saldo van baten en lasten	2.302	2.436	2.628
Toevoegingen aan reserves	3	3	3
Onttrekkingen aan reserves	71	71	71
Gerealiseerd resultaat	2.234	2.368	2.560

De uitgaven zijn bruto weergegeven, dus daar waar van toepassing inclusief BTW. Deze BTW wordt naar rato doorgeschoven naar de deelnemers. Het aandeel transparantie BTW in de lasten bedraagt voor programma 1 afgerond € 207.000. Dit bedrag is verantwoord bij de baten.

2.2.2.1 Toelichting lasten

Ad. a. De lasten zijn in 2025 gebaseerd op de inzet van 4,0 fte. (2023 4,0 fte) aan formatie voor dagelijks beheer en onderhoud en 1,0 fte. aan formatie voor groot onderhoud en vervangings- investeringen. Totaal voor beheer en onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen 5,0 fte.

Voor de exploitatie cq. bediening van de Mijndense Sluis is onverminderd 1,55 fte. beschikbaar.

Ad. b Betreft een budget van € 45.200 budget voor inhuur van sluiswachters bij de Mijndense Sluis. Het geraamde bedrag is gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2023 en de verwachting voor 2025.

Ad. c. Betreft het beschikbare budget t.b.v. beheer en onderhoud in het gebied. In 2023 is een beheerplan opgesteld voor regulier beheer en onderhoud. Uit dit beheerplan kwam naar voren dat los van het budget voor eigen personeel, er nog een budget nodig is van € 668.300. Dit budget bedrag is geraamd in de eerste wijziging 2024. Voor 2025 is het budget voor onderhoud t.o.v. de begroting 2024, conform het financieel perspectief 2024-2027, met 2,5% verhoogd.

Ad. d. Betreft de bijdrage aan het routebureau. Zie de toelichting bij 2.3.1.5.

Ad. e. In 2023 zijn beheerplannen opgesteld voor het dagelijks onderhoud, groot onderhoud (MJOP) en een meerjarig investeringsplan (MJIP). Uit deze beheerplannen zijn de werkelijk benodigde budgetten voor regulier jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zichtbaar geworden en is vervolgens, conform de GR, vertaald in een vierjarig uitvoeringsplan. Voor groot onderhoud is berekend dat een structureel bedrag van € 212.200 (prijspeil 2024) moet worden gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud om de werkzaamheden in het gebied cyclisch te kunnen uitvoeren.

Ad. f. Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving. Zie de toelichting bij 2.3.1.6.

Ad. g De raming van de kapitaallasten is gebaseerd op de feitelijke investeringen tot en met de jaarrekening 2023, de uitgevoerde/nog uit te voeren investeringen 2024 uit de vastgestelde begroting 2024 en de rente van de in deze begroting opgenomen investeringen 2025. De rente is berekend op 3,5% en volgt uit de staat van geldleningen.

Ad. h. Baggerbijdrage Oostelijke Vechtplassen. De jaarlijkse bijdrage loopt tot en met 2027 en wordt gedekt uit de reserve Oostelijke Vechtplassen. Zie de toelichting bij 2.3.1.4.

2.2.2.2 Toelichting baten

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Programma 1	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
Opbrengsten van eigendommen	408	408	425
Overige baten	63	63	67
Instandhoudingsbijdrage Wijdmeren	216	216	224
Deelnemersbijdragen			
Toegerekende deelnemersbijdragen	1.248	1.367	1.520
Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving	109	112	117
Transparantie BTW	190	202	207
Saldo van baten en lasten	2.234	2.368	2.560
Gerealiseerd resultaat	2.234	2.368	2.560

De opbrengsten van eigendommen bestaan uit erfpacht Mijnden, erfpacht Strook en de sluisgelden Mijndense sluis. Deze baten zijn al 90% van de totale opbrengsten. De overige 10% bestaan uit verhuur kiosk eiland Meent, de verhuur van ligplaatsen in de 's Gravelandse Vaart, honden- uitlaatservices en overige opbrengsten.

Los van deze reguliere inkomsten zijn geen extra inkomsten geraamd.

2.3 Programma 2: Algemeen (incl. overhead)

2.3.1 Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Programma 5 is een beleidsarm programma. Naast de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien zijn tevens de lasten voor overhead hier verantwoord. De overhead betreft de uitvoering van de reguliere overheadfuncties zoals HRM, financiën en control, ICT, communicatie, management, juridische zaken en archief (DIV). De functies zijn ingebed in de reguliere organisatie van Wijdmeren. Deze worden doorbelast op basis van een opslagpercentage. Voor 2025 is een voorlopig percentage van 25,2% gehanteerd.

2.3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Programma 5 bestaat uit hoofdzakelijk uit doorbelasting van personeel en kosten overhead (apparaatskosten) vanuit de gemeente Wijdmeren. De bedrijfsvoeringsfuncties vervullen de volgende taken:

- a) het Management geeft adequate leiding en (bij)sturing aan de uitvoering van werkzaamheden, deze worden gecoördineerd vanuit het team Beleid en Ontwikkeling.
- b) HRM zorgt voor de personeels- en salarisadministratie alsmede het HR-beleidskaders
- c) Juridische ondersteuning zorgt voor juridische kaders, juridische beleid en juridische advisering
- d) Huisvesting en facilitaire zaken zorgt voor adequate huisvesting en facilitaire ondersteuning.
- e) Communicatie zorgt voor adequate informatie aan burgers en bedrijven; de website van de gemeente Wijdmeren wordt hiervoor ingezet.
- f) DIV zorgt voor documentenstromen en archivering
- g) ICT zorgt voor de beschikbare kantoorautomatisering, ICT-advisering en overige digitale systemen
- h) Financiën zorgt voor administratie en consolidatie van de inkomsten en uitgaven, financiële advisering van het bestuur en levert de ten behoeve van de jaarstukken de benodigde informatie.

Vanuit bedrijfsvoering van de gemeente Wijdmeren wordt een relatie gelegd met de secretaris- en controllersfunctie, welke door de provincie Utrecht wordt ingevuld.

2.3.3 Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma 2	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
Lasten	728	658	731
Baten	728	658	731
Saldo van baten en lasten	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

2.3.3.1 Toelichting lasten

De lasten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000

Programma 2	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
a. Doorbelaste personeelskosten	431	343	414
b. Doorbelaste overhead (apparaatskosten)	249	267	267
c. Rente en afschrijving	0	0	0
d. Bestuurs- en apparaatskosten	40	40	41
e. Belastingen en verzekeringen	0	0	0
f. Publiciteits- en overige kosten	8	8	9
Saldo van baten en lasten	728	658	731
Gerealiseerd resultaat	728	658	731

Betreft de door de gemeente Wijdmeren gemaakte kosten t.b.v. de bedrijfsvoering. De lasten bestaan uit doorbelaste kosten personeel en overhead. Betreft alle lasten in kader van overhead. Zie de toelichting bij 2.4.3.4.

De baten kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedragen x € 1.000

Programma 2	Begroting 2024	Begroting 2024 na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
Deelnemersbijdragen			
Rente schatkist	0	0	8
Toegerekende deelnemersbijdragen	608	544	602
Transparantie BTW	120	114	121
Saldo van baten en lasten	728	658	731
Gerealiseerd resultaat	728	658	731

2.3.3.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten die geen specifiek bestedingsdoel kennen. Het BBV schrijft voor een overzicht algemene dekkingsmiddelen op te nemen. In onderstaand overzicht worden de bedragen voor de begroting van 2024 t/m 2028 weergegeven evenals realisatiecijfers van 2023. Omdat conform de regeling taakvelden de deelnemersbijdrage toegerekend dient te worden aan de taakvelden waaraan zij besteed wordt, is bij het Plassenschap geen sprake van algemene dekkingsmiddelen.

	2023 realisatie	2024 Begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
Dividend	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0

2.3.3.3 Bedrag onvoorzien

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording is het verplicht het jaarlijks opgenomen bedrag voor onvoorzien lasten in de begroting afzonderlijk te presenteren. De omvang van de post onvoorzien is gebaseerd op circa 0,1% van de totale lasten en bedraagt voor 2025 € 3.400.

	2023 realisatie	2024 Begroting na wijziging	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 Begroting
Post onvoorzien	0	3.100	3.400	3.600	4.200	4.100
In % totale lasten	0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

2.3.3.4 Overzicht overhead

Sinds de begroting van 2018 moeten gemeenschappelijke regelingen overhead centraal begroten en verantwoorden in de begroting en jaarstukken. Voor 2025 zijn, evenals in voorgaande jaren, de kosten voor overhead separaat opgenomen. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Enkele voorbeelden van overhead zijn: leidinggevende primair proces, juridische zaken, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie. Deze werkzaamheden worden sinds 2023 voor het Plassenschap uitgevoerd door de gemeente Wijdmeren. Het is verplicht een overzicht van kosten van overhead op te nemen.

Bedragen x € 1.000

Overhead	Begroting 2024	Begroting 2024 Na 1 ^e wijziging	Begroting 2025
Lasten	720	650	674
Baten	720	650	674
Saldo van baten en lasten	0	0	0
Toevoegingen aan reserves	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

3 Paragrafen

Op grond van het BBV is het verplicht om voor zeven programma-overschrijdende thema's verantwoording af te leggen in een afzonderlijke paragraaf. Voor het Plassenschap geldt dat, gelet op de aard van de activiteiten van het Plassenschap, niet alle paragrafen van toepassing zijn. Om die reden zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn.

Paragraaf	Wel/niet opgenomen	Toelichting
Lokale heffingen	Wel	Zie §3.1. Terug naar de gemeenten.
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wel	Zie §3.2
Onderhoud kapitaalgoederen	Wel	Zie §3.3
Financiering	Wel	Zie §3.4
Bedrijfsvoering	Wel	Zie §3.5
Verbonden partijen	Wel	Er zijn geen verbonden partijen
Grondbeleid	Niet	LSD voert geen grondbeleid.

3.1 Paragraaf lokale heffingen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. verleende ontheffing van een aantal verboden die waren opgenomen in de Verordening Plassenschap Loosdrecht e.o., het Besluit Motorboten, Voorrangsregeling Mijndense sluis en de Woonschepenverordening. Deze taak is m.i.v. 2023 teruggevallen naar de beide gemeenten. Wijdmeren verzorgt de uitvoering, mede namen Stichtse Vecht. De tarieven voor de ontheffingen zijn op basis van de (met indexatie) door het schap geheven tarieven in de gemeentelijke tarieven overgenomen. In 2022 heeft het schap nog baten gegenereerd, vanaf 2023 zijn deze komen te vervallen.

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

De risico's van het Plassenschap hebben zowel betrekking op de te realiseren exploitatie-opbrengsten als op de kosten voor beheer & onderhoud vanwege achterstanden in het onderhoud, klimaatveranderingen en kostenstijging als gevolg van de diverse problemen in de wereld. Het schap onderscheidt de volgende risico's:

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie
1	Erfpacht en huur	17.000	2025 e.v.	Jaarlijks
2	Schutgelden Mijndense sluis	10.000	2025 e.v.	Jaarlijks
3	Bestrijding overmatige waterplanten	40.000	2025 e.v.	Jaarlijks
4	Rente	26.000	2025 e.v.	Jaarlijks
5	Klimaatverandering	40.000	2025 e.v.	Jaarlijks
6	Marktwerking	29.000	2025 e.v.	Jaarlijks
7	Uitkomsten beheerplan, MJOP en MJIP	PM	n.v.t.	n.v.t.
8	Onvoorziene risico's	50.000	2025 e.v.	Jaarlijks
	Totaal	212.000	en P.M.	
	Totaal bij 50% risico	106.000		

We gaan er niet vanuit dat alle onder dit volgnummer genoemde risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Om hiervoor te corrigeren wordt een percentage van 50% berekend over het totaal berekende risicobedragen. Deze verlaging van het percentage uit de begroting 2023 van 90% naar 50% sluit meer aan bij de realiteit.

3.2.1 Erfpacht en huur

De geraamde omzet uit erfpacht en verhuur bedraagt ca. € 340.000. Het risico dat de exploitant niet aan zijn verplichtingen kan voldoen is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de omzet, zijnde € 17.000.

3.2.2 Schutgelden Mijndense Sluis

De omzet die is gerealiseerd met het schutten bij de Mijndense Sluis is in 2023 achtergebleven bij het gemiddelde van de jaren daarvoor. De opbrengsten bij de sluis zijn sterk weersafhankelijk. Bij normale weersomstandigheden is de raming realistisch. Bij tegenvallende weersomstandigheden kan de opbrengst zomaar € 10.000 lager uitvallen.

3.2.3 Bestrijding hinderlijke waterplanten

Bestrijding van hinderlijke waterplanten is een project van de Aanpak Oostelijke Vechtplassen (OVP), waarbinnen een gezamenlijk plan – thans nog concept - is opgesteld. De gedachten zijn tot nu toe: de verschillende beherende overheden dragen hun eigen kosten; voor het uitvoeren van maatregelen bij bedrijven wordt aan 50% cofinanciering gedacht, waarvoor externe dekking wordt gezocht. Ook wordt een fonds gevormd voor bijzondere omstandigheden. Het schap is bereid aan de uitvoering van de plannen mee te werken maar niet bereid om extra geld beschikbaar te stellen voor een calamiteitenfonds en een innovatiefonds. Bij de berekening van het risico wordt alleen gerekend met kosten van bestrijding van hinderlijke waterplanten in vaarwateren die in eigendom c.q. beheer bij het Plassenschap zijn. Omdat het onzeker is of en in welke mate waterplanten in de eigendommen van het schap in de toekomst bestreden moeten worden, is niet bekend wat dit financieel voor het Plassenschap betekent. Als risico voor het schap ramen we, op basis van aannames een bedrag van € 40.000.

3.2.4 Rente

Het rentepercentage voor nieuwe vaste geldleningen is voor 2025 geraamd op 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op een reële inschatting van de marktrente op het moment van afsluiten. Voor de periode 2024 tot en met 2027 moet naar verwachting per jaar 2,6 miljoen vreemd vermogen worden aangetrokken. Een rente van 1,0% hoger dan de verwachte 3,5% resulteert in structurele extra lasten van € 26.000 per jaar.

3.2.5 Klimaatverandering

Een belangrijke tendens is te zien in de merkbare gevolgen van klimaatveranderingen voor de onderhoudsmaatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- 3.3 langer groeiseizoen (waardoor extra maaibeurten nodig zijn, die extra kosten met zich meebrengen);
- 3.4 droogte, waarmee begroeiingen verloren gaan;
- 3.5 wateroverlast (beschadiging van oevers, beschoeiingen en beplanting);
- 3.6 ontwikkeling van ziektes en exoten.

Elk seizoen is anders en onderhoudswerkzaamheden zijn lastig te vergelijken per jaarschijf. Droogte, extra water en extra maaien zijn lastig te kwantificeren. Op basis van de ervaringscijfers in eerdere jaren hebben we het risico, conform voorgaande jaren, ook voor 2025 ingeschat op € 40.000.

3.2.6 Marktwerking

De prijzen zijn redelijk gestabiliseerd na een forse toename in de afgelopen jaren. De opgestelde beheerplannen zijn bepaald op basis van prijspeil 2023. Het CPB verwacht een normale stijging van de kosten in de komende jaren. Als prijsrisico ramen we 5% van het totale jaarlijkse onderhoudsbedrag excl. BTW zijnde € 29.000.

3.2.7 Beheerplan, MJOP en MJIP

In 2023 heeft een complete inventarisatie van het gebied plaatsgevonden en zijn de daaruit volgende onderhouds- en vervangingsmaatregelen in een nieuw opgesteld MJOP en MJIP vastgelegd. Deze plannen zijn door het bestuur vastgesteld.

Er is sprake van achterstanden in het onderhoud, waarvoor een voorziening groot onderhoud is getroffen. In de periode 2024-2027 zullen de achterstanden in het groot onderhoud worden weggewerkt. Na deze periode zal een reguliere cyclus van groot onderhoud starten. Op basis van deze plannen uit het MJIP en MJOP zijn de risico's op het gebied van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen, zover ons nu bekend, weggelaten. Het risico wordt nu PM geraamd.

3.2.8 Onvoorziene risico's

Naast bovengenoemde grote risico's heeft onze gemeenschappelijke regeling te maken met kleinere risico's, zoals het illegaal dumpen van giftige afvalstoffen, niet verhaalbare vernielingen en wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen. Deze worden niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt gedurende de meerjaren termijn een gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 50.000.

3.3 Inventarisatie en toelichting beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waarover Plassenschap Loosdracht beschikt om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen. Net als tegenvallers kan ook de weerstandscapaciteit worden onderverdeeld in incidenteel en structureel. Incidentele weerstandscapaciteit is aanwezig in de vorm van begrotingsposten voor onvoorzien en aanwezige reserves met een weerstandsfunctie. Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat dan om herschikking binnen bestaande budgetten van het Plassenschap Loosdracht e.o.

De omvang van de incidentele en de structurele weerstandscapaciteit worden hieronder gepresenteerd.

3.3.1 Incidentele weerstandscapaciteit

	Begroet 2025
Algemene reserve (afgerond)	58
Resultaat 2023	429
Stille reserves materiële vaste activa¹	0
Post onvoorzien in de begroting	3
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	490

3.3.2 Structurele weerstandscapaciteit

	Beschikbaar 31-12-2023
Heroverweging bestaand beleid	P.M.
Totaal structurele weerstandscapaciteit	0

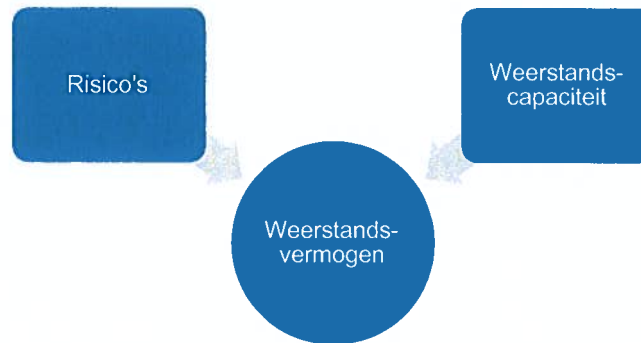
Heroverweging bestaand beleid

In het transitiejaar 2023 zijn de formatie, het regulier en groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot beheerplannen en een meerjarig investeringsplan. Dit alles om de basis op orde te krijgen. Van nieuw beleid is geen sprake.

¹ De materiële vaste activa zijn conform het BBV gewaardeerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde. Indien de marktwaarde echter boven de verkrijgings- of vervaardigingsprijs ligt dan is sprake van een stille reserve. Deze wordt gekapitaliseerd bij verkoop van het betreffende actief.

3.3.2.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de risico's en de weerstandscapaciteit.

Het bestuur heeft al in de kadernota 2024 vastgelegd dat per ultimo 2026 de algemene reserve minimaal gelijk moet zijn aan de omvang van de gekwantificeerde risico's. Door het batig resultaat over 2023 van naar verwachting ca. € 429.000, kan door het resultaat te bestemmen ten behoeve van de algemene reserve, de weerstandspositie van het Plassenschap sterk worden verbeterd. Hierdoor kunnen de afgesproken extra stortingen in de algemene reserve, in ieder geval voorlopig, achterwege blijven.

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt, inclusief het resultaat over 2023, voor 2025 begroot op € 490.000 (begroting 2024 na 1^e wijziging € 59.000).

Het weerstandsratio wordt berekend door de risico's te delen door de beschikbare weerstandscapaciteit. Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit van afgerond € 470.000 en op basis van de berekende risico's van per saldo € 101.000 komt de verhouding tussen het weerstandsvermogen en de risico's in de begroting 2025 uit op 4,7.

Relatie weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht in de paragraaf weerstandsvermogen een zestal financiële kengetallen op te nemen voor het laatste rekeningjaar, het lopende begrotingsjaar en het nieuwe begrotingsjaar.

In onderstaande tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen en vervolgens voorzien van een beoordeling. De kengetallen grondexploitatie en onbenutte belastingcapaciteit zijn als niet van toepassing opgenomen omdat het Plassenschap Loosdrecht geen grondexploitatie heeft en geen gemeentelijke belastingen oplegt.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	8%	203%	282%	327%	347%	358%
Netto schuldquote gecorrigeerd	118%	203%	282%	327%	347%	358%
Solvabiliteit	14%	12%	8%	6%	3%	3%
Kengetal grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structurele exploitatieruimte	15%	0%	0%	0%	0%	0%
Onbenutte belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Omdat de kengetallen in de eerste plaats bedoeld zijn om inzicht te geven in de financiële positie ten behoeve van de horizontale verantwoording, is een externe normering niet aan de orde. Het is de rol van het bestuur om aan de hand van de kengetallen de financiële positie te duiden en indien nodig bijstellingen voor te stellen. Het bestuur volgt de tot nog toe gestelde normen ten aanzien van de financiële kengetallen:

- **Schuldquote:** Indien de schuldquote groter dan 130% wordt is het zaak te beoordelen of maatregelen nodig zijn.
- **Situatie Plassenschap.** De netto schuldquote komt de komende jaren structureel ver boven 130% uit. De belangrijkste taak van het Plassenschap is de instandhouding van het gebied inclusief de daarmee gepaard gaande vervangingsinvesteringen. Doordat er de komende jaren een omvangrijk investeringspakket ligt in het gebied en het schap nauwelijks eigen vermogen heeft, lijkt een sterke toename van de netto schuldquote onontkoombaar. Vervanging van beschoeiingen, investeringen in sluizen, gebouwen en materieel zullen plaatsvinden met behulp van vreemd vermogen, de daaruit volgende kapitaallasten vormen een belangrijke onderdeel van het totale budget van het Plassenschap. Het tekort van de exploitatie van het Plassenschap is een verplichte bijdrage voor de deelnemers. Zolang zij die bijdrage voldoen zegt het kengetal dat er veel extern is gefinancierd, maar is er geen reden om investeringen te temporiseren of te stoppen. Een mogelijke optie is dat (een deel van) de deelnemers ervoor kiest om hun aandeel in investeringen ineens te betalen, op die manier wordt een lagere netto schuldquote bereikt.
- **Solvabiliteit:** Deze moet tenminste 15% bedragen. Ook hier geldt door een sterk toegenomen vreemd vermogenpositie, zonder dat het eigen vermogen toeneemt, volgt in een sterke afname van de solvabiliteitsratio.
- **Structurele exploitatieruimte:** Deze moet ten minste 0,0% bedragen.
- **Weerstandsvermogen:** de verhouding tussen het *weerstandsvermogen* en de risico's zoals gekwantificeerd in de risicoparagraaf van de begroting en jaarstukken dient minimaal 1:1 te zijn. Afgesproken is dat het weerstandsvermogen per ultimo 2026 weer een ratio van 1 moet hebben. Doordat de rekening 2023 sluit met een batig saldo van bijna € 429.000, kan door resultaatbestemming de algemene reserve worden versterkt en stijgt de ratio tot ver boven de 1.

3.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In 2023 is samen met een viertal adviesbureaus op basis van onder andere een tweetal schouwen en nadere inspecties, drie beheerplannen opgesteld. Het betreft het Beheerplan Areaal Plassenschap Loosdrecht e.o. (voor de terreinen, eilanden en vaarwegen), het "Beheerplan Vastgoed" en het "Beheerplan Sluizen". Daarnaast is er op basis van eerdere inspecties en kennis bij het huidige personeel een bureaustudie gedaan naar de staat van onderhoud van de beschoeiingen.

Op basis van de hierboven genoemde beheerplannen en bureaustudies zijn de benodigde budgetten voor het Dagelijks Onderhoud (DO) en het Groot Onderhoud (GO) berekend en is een meerjareninvesteringsplan (MJIP >10 jaar) voor de vervangingsinvesteringen (VV) opgesteld.

Op 6 september 2023 heeft het bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o. besloten om de beheerplannen en het meerjareninvesteringsplan (MJIP) als uitgangspunt te gebruiken voor het opstellen van het vierjarig Uitvoeringsplan en het vierjarig Financieel Perspectief.

3.5 Paragraaf financiering

3.5.1 Beleidsuitgangspunten

Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

3.5.2 Risicobeheer

De Wet financiering decentrale overheden vermeldt twee normen. Het doel is te voorkomen dat bij herfinanciering van leningen bij aanzienlijk hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het schap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

3.5.3 Kasgeldlimiet

In de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) geeft het ministerie aan tot welk bedrag gemeenschappelijke regelingen mogen financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage van het totaal van de begroting, zijnde momenteel 8,2 %. Als de gemeenschappelijke regeling deze kasgeldlimiet structureel overschrijdt, dient ze de kortlopende schuld om te zetten in een langlopende schuld. Met name bij korte financiering is er sprake van een renterisico.

De verwachte kasgeldlimiet voor 2025 kan als volgt worden weergegeven: Totaal van de lasten begroting 2025 € 3.359.000 (2024 na 1^e wijziging € 3.093.900). De verwachte limiet is 8,2% zijnde afgerond € 275.400 (2024 na 1^e wijziging € 253.700).

3.5.4 Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal, met als doel het beperken van de gevolgen van een stijgende rente op de rentelasten van het schap. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor verplichte aflossingen en renteherzieningen.

De verwachte renterisiconorm voor 2025 kan als volgt worden weergegeven. Totaal van de lasten begroting 2025 € 3.359.000 (2024 na 1^e wijziging € 3.093.900). De limiet is 20% zijnde afgerond € 671.800 (2024 na 1^e wijziging € 618.800). De begrote aflossingen voor 2025 zijn € 285.000 (gelijk 2024 € 285.000) zodat deze binnen de limiet passen.

3.5.5 Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x €1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari	5.803	9.281	11.350	13.331
Nieuwe leningen	3.763	2.414	2.461	1.741
Reguliere aflossing	285	345	480	584
Stand per 31 december	9.281	11.350	13.331	14.488

Op basis van het vastgestelde MJIP wordt in deze begrotingsperiode in totaal € 10.380.000 aan nieuwe leningen opgenomen. Dit is met name ter afdekking van voorgenomen investeringen en om te waarborgen dat vaste activa ook met vaste passiva worden gefinancierd.

Het meerjareninvesteringsplan (MJIP) is voor een belangrijk deel bepalend voor de omvang van de toekomstige leningenportefeuille.

3.5.6 BBV en rentetoerekening

Het BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. De interne rentetoerekening is afhankelijk van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa. Het schap heeft geen grondexploitaties zodat een aparte renteberekening hiervoor buiten beschouwing kan worden gelaten. Projectfinanciering is eveneens niet van toepassing.

De interne rentetoerekening loopt via het taakveld 0.5 treasury. Conform historie wordt er geen renteresultaat begroot en worden de netto rentelasten 100% verdeeld naar de omvang van de vaste activa. Over reserves, voorzieningen en eigen vermogen wordt geen rente toegerekend.

3.6 Paragraaf bedrijfsvoering

3.6.1 Bedrijfsvoering

In de begroting van het schap is geen apart programma bedrijfsvoering opgenomen. Dit komt omdat de bedrijfsvoering inclusief al het personeel is ondergebracht bij de gemeente Wijdmeren. Hiertoe worden De personeels- en apparaatskosten worden in eerste instantie binnen de begroting van de gemeente Wijdmeren geraamd. Op basis van werkelijk gemaakte uren worden de kosten doorbelast aan het Plassenschap. Over deze door te belasten uren is voor 2025 een voorlopig opslag overhead geraamd Van 25,2%.

3.6.2 Overhead en toerekening personeelskosten

Overeenkomstig het BBV dienen de kosten van overhead verantwoord te worden op een afzonderlijk daarvoor aangewezen taakveld. Dit betreft enerzijds (een percentage van) de personele kosten zoals management en medewerkers van ondersteunende afdelingen. Anderzijds betreft het apparaatskosten zoals ICT en huisvesting.

Direct toewijsbare personeels- en apparaatskosten dienen op het taakveld verantwoord te worden waar deze betrekking op hebben. De verdeling op taakveldniveau is in bijlage 4 van deze begroting opgenomen.

De (doorbelaste) overhead voor de begroting 2025 is bepaald op afgerond € 731.000 (2024 na 1^e wijziging € 658.000) waarvan € 415.000 (2024 na 1^e wijz. € 342.000) aan personeelslasten. De overige kosten van overhead bestaan uit de doorbelaste overhead (apparaatslasten) vanuit de gemeente Wijdmeren.

3.7 Paragraaf verbonden partijen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. is een gemeenschappelijke regeling en heeft sinds de opheffing van Recreatie Midden-Nederland geen verbonden partijen.

4 Overzicht baten en lasten per programma en toelichting

M.i.v. 2024 zijn de programma's 1,3 en 4 samengevoegd tot 1 programma "Beheer, onderhoud en exploitatie". De cijfers uit de jaarrekening 2023 worden hier ook samengevoegd weergegeven.

Programma	Rekening 2023	Begroting 2024 na 1 ^e wijz.	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
<i>Lasten</i>						
Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie	2.070.358	2.435.900	2.628.000	2.835.800	3.398.400	3.211.500
Programma 2 Algemeen (incl. overhead)	409.138	658.000	731.100	763.100	792.500	821.300
• <i>Waarvan overhead</i>	409.138	649.700	674.400	704.100	730.800	757.700
• <i>Waarvan onvoorzien</i>	0	3.100	3.400	3.600	4.200	4.100
• <i>Waarvan overig</i>	0	5.200	53.300	55.400	57.500	59.500
Totaal lasten	2.479.496	3.093.900	3.359.100	3.598.900	4.190.900	4.032.800
<i>Baten</i>						
Programma 1 Beheer, onderhoud en exploitatie	2.001.838	2.367.400	2.559.500	2.767.300	3.010.200	3.211.500
Programma 2 Algemeen (incl. overhead)	838.002	658.000	731.100	763.100	792.500	821.300
• <i>Waarvan overhead</i>	0	649.700	674.400	704.100	730.800	757.700
• <i>Waarvan onvoorzien/overig</i>	0	8.300	56.700	59.000	61.700	63.600
Totaal baten	2.839.840	3.025.400	3.290.600	3.530.400	3.802.700	4.032.800
Saldo van baten en lasten	360.343	68.500	68.500	68.500	388.200	0
<i>Mutaties reserves</i>						
Toevoegingen aan reserves	2.393	2.400	2.400	2.400	2.400	0
Onttrekkingen aan reserves	70.914	70.900	70.900	70.900	390.600	0
Totaal mutaties reserves	-68.521	-68.500	-68.500	-68.500	-388.200	0
Geraamd resultaat	428.684	0	0	0	0	0

De baten, lasten en mutaties in reserves zijn gebaseerd op de beleidsinhoudelijke doelstellingen zoals per programma opgenomen in het programmaplan. Voor een nadere toelichting verwijzen wij daarom naar de individuele programma's in het programmaplan.

5 Overzicht baten en lasten per kostensoort

Begrotingspost	Rekening 2023	Begroting 2024 1e wijziging	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	
1a	Wij: Doorbel. personeelskst. (incl bestuurssecr.)	511.135	1.028.000	1.058.000	1.105.600	1.148.700	1.193.500
1b	Wij: Doorbel. overhead/apparaatskst.	117.870	267.300	266.700	278.700	289.600	300.900
3	Kwaliteitsbijdrage toezicht en handhaving aan derden	315.000	327.900	340.700	352.400	363.200	374.300
5	Personeel derden (sluiswachters)	206.383	37.900	45.200	46.300	47.400	48.500
7a	Rente en afschrijvingen (bestaand)	291.881	321.400	353.500	353.300	329.200	333.400
7b	Rente en afschrijvingen (nieuw)	-	24.700	163.500	305.200	510.000	644.300
11	Bestuurs- en apparaatskosten	48.533	43.300	44.400	45.500	46.500	47.600
13	Belastingen en verzekeringen	41.593	32.900	43.100	44.100	45.100	46.100
15	Energie- en waterkosten	30.759	26.600	32.600	33.400	34.200	35.000
17	Onderhoud en vuilafvoer	548.189	668.300	684.900	701.400	717.600	734.100
17a	Gebiedsakkoord, baggeren	70.914	70.900	70.900	70.900	390.600	-
17b	Routebureau, bijdrage	25.299	22.200	27.300	28.200	29.000	30.000
19	Voorziening groot onderhoud	269.387	212.200	217.500	222.700	227.800	233.000
21	Publiciteits- en overige kosten	2.554	7.200	7.400	7.600	7.800	8.000
25	Onvoorzien	-	3.100	3.400	3.600	4.200	4.100
	Totaal lasten	2.479.496	3.093.900	3.359.100	3.598.900	4.190.900	4.032.800
2	Opbrengsten van eigendommen	417.623	408.000	425.300	433.500	441.500	449.700
6	Rente	45.416	-	8.000	6.000	6.000	6.000
8	Overige baten	81.109	62.500	66.600	68.200	69.800	71.400
10	Externe baten toezicht en handhaving	220.844	215.700	223.700	231.000	237.900	245.000
14	Dekkingmiddelen	2.074.848	2.339.200	2.567.000	2.791.700	3.047.500	3.260.700
14a	Deelnemersbijdragen (begroting 24)	1.859.859	1.856.100	1.917.200	1.956.400	1.986.300	2.045.300
14b	Deelnemersbijdragen (extra)	-	54.800	204.400	373.300	584.000	722.800
14c	Instandhoudingsbijdrage	-	112.200	117.000	121.400	125.300	129.000
14d	Transparantie BTW	214.989	316.100	328.400	340.600	351.900	363.600
	Totaal baten	2.839.840	3.025.400	3.290.600	3.530.400	3.802.700	4.032.800
	Saldo van baten en lasten	360.343	(68.500)	(68.500)	(68.500)	(388.200)	-
	Toevoegingen aan reserves	2.393	2.400	2.400	2.400	2.400	-
	Onttrekkingen aan reserves	70.914	70.900	70.900	70.900	390.600	-
	Gerealiseerd resultaat	428.864	-	-	-	-	-

6 Overzicht incidentele baten en lasten

6.3 Overzicht incidentele baten en lasten en toelichting

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de notitie Incidentele baten en lasten van de Commissie BBV is het verplicht een overzicht op te nemen van de incidentele baten en lasten in de begroting inclusief een toelichting op de belangrijkste posten hieruit.

Omschrijving	In euro's			
	2025	2026	2027	2028
<i>Incidentele lasten</i>				
Betaling OVP	70.900	70.900	390.600	0
Totaal incidentele lasten	70.900	70.900	390.600	0
<i>Incidentele baten</i>				
Totaal incidentele baten	0	0	0	0
<i>Mutaties in reserves</i>				
Incidentele toevoegingen aan reserves	2.400	2.400	2.400	0
Incidentele onttrekkingen aan reserves	70.900	70.900	390.600	0
Totaal incidentele mutaties in reserves	68.500	68.500	388.200	0
Saldo incidentele baten en lasten	-2.400	-2.400	-2.400	0

Onderstaand zijn de belangrijkste incidentele baten, lasten en reservemutaties (groter dan € 50.000) toegelicht:

- Op basis van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen heeft Plassenschap Loosdrecht een verplichting om in totaal € 906.000 bij te dragen, deze bijdragen loopt volgens een vastgesteld kasritme van € 70.900 tot-en-met 2027. Om dit te bereiken dient er jaarlijks een klein aanvullend bedrag van € 2.400 gestort te worden in de reserve.

6.4 Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Om inzicht te bieden in het structureel begrotingssaldo is onderstaand opgenomen wat het effect is van de incidentele baten en lasten op de begroting 2025-2028. Dit overzicht is gebaseerd op het modeloverzicht zoals geadviseerd door de Commissie BBV in de notitie Incidentele baten en lasten.

	2025	2026	2027	2028
Saldo van baten en lasten	68.500	68.500	388.200	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-68.500	-68.500	-388.200	0
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-2.400	-2.400	-2.400	0
Structureel begrotingssaldo (positief bedrag = tekort)	-2.400	-2.400	-2.400	0

7 Uiteenzetting van de financiële positie

7.3 Financiële gevolgen bestaand en nieuw beleid

De begroting 2025 van het Plassenschap is conform de opgaven een beleidsarme begroting voor wat betreft nieuwe ontwikkelingen. Het vastgestelde meerjarig investeringsplan m.b.t. noodzakelijke vervangingsinvesteringen is wel volledig geraamd.

7.4 geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar

(Bedragen in €)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Activa						
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	5.597.200	8.008.700	10.981.700	13.062.700	14.573.200	15.790.900
Totaal vaste activa	5.597.200	8.008.700	10.981.700	13.062.700	14.573.200	15.790.900
Uitzettingen < 1 jaar	1.513.600	300.000	300.000	300.000	400.000	400.000
Liquide middelen	132.300	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000
Overlopende activa	357.900	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal vlottende activa	2.003.800	500.000	500.000	500.000	600.000	600.000
Totaal activa	7.601.000	8.508.700	11.481.700	13.562.700	15.173.200	16.390.900
Passiva						
Eigen vermogen	1.080.600	1.012.000	943.500	875.000	486.800	486.800
Voorzieningen	1.179.800	844.200	775.000	660.500	880.200	880.200
Vaste schuld	3.909.300	5.802.700	9.280.500	11.349.300	13.330.700	14.488.400
Totaal vaste passiva	6.169.700	7.658.900	10.999.000	12.884.800	14.697.700	15.855.400
Vlottende schuld	953.900	500.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Overlopende passiva	477.400	349.800	82.700	277.900	75.500	135.500
Totaal vlottende passiva	1.431.300	849.800	482.700	677.900	475.500	535.500
Totaal passiva	7.601.000	8.508.700	11.481.700	13.562.700	15.173.200	16.390.900

7.5 EMU-saldo

Het (EMU-saldo) is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Deze informatie wordt middels enquêtes aangeleverd bij het CBS. Voor de EMU-enquête worden de gemeenten, de provincies en de waterschappen integraal waargenomen. Bij de gemeenschappelijke regelingen wordt een deelwaarneming gedaan. Een gemeenschappelijke regeling valt binnen de deelwaarneming indien het totaal aan baten of lasten op de exploitatierekening groter is dan 20 miljoen euro. Omdat het begrotingstotaal van het Plassenschap onder deze grens van € 20 miljoen ligt is toelichting van het EMU saldo niet verplicht en derhalve niet opgenomen.

7.6 Meerjaren investeringsbegroting (MJIP 2024-2028)

In 2023 is een **nieuw** meerjarig investeringsprogramma (MJIP2024-2035) opgesteld, die de vervangingsinvesteringen gedurende een langere periode inzichtelijk maakt.

In deze begroting is van het meerjarig investeringsprogramma, de periode 2024-2028 verwerkt. De investeringen zijn gebaseerd op de netto-investering (investering +/- eventueel van derden ontvangen specifieke bijdrage/subsidie). Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het jaar volgend op het jaar van ingebruikname van het activum.

Dit investeringsplan heeft grote gevolgen voor de omvang van de balans (materiele vaste activa versus vaste schulden) en daaruit volgende jaarlijkse kapitaallasten.

Overzicht investeringen 2024-2035					In euro's
Jaar	Beschoeiingen	Sluizen	Land- terreinen	Facilitair: materieel en vastgoed2	Eindtotaal
2024	€ 541.000	€ 346.000	€ 50.000	€ 473.500	€ 1.410.500
2025	€ 2.544.200	€ 308.900	€ 350.000	€ 60.000	€ 3.263.100
2026	€ 1.159.200	€ 744.400	€ 400.000	€ 110.500	€ 2.414.100
2027	€ 1.281.600	€ 649.200		€ 30.000	€ 1.960.800
2028	€ 1.674.000	€ 3.400		€ 64.000	€ 1.741.400
Eindtotaal	€ 7.200.000	€ 2.051.900	€ 800.000	€ 738.000	€ 10.789.900

7.7 Stand en verloop van de reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die onder het eigen vermogen vallen en waarvan het algemeen bestuur over de inzet kan besluiten. Onderstaand is per reserve het verloop gedurende de begrotingsperiode weergegeven.

	2025			2026			2027			2028		
	Stand ultimo 2024	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af
Algemene reserve	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-
Algemene reserve	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-
Totaal algemene reserve	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-	58.000	-	-
Bestemmingsreserves	525.200	2.400	70.900	456.700	2.400	70.900	388.200	2.400	390.600	0	0	0
Oostelijke Vecht en Plassen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Inspecties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	525.200	2.400	70.900	456.700	2.400	70.900	388.200	2.400	390.600	0	0	0
Rekeningresultaat	429.000	0	0	429.000	0	0	429.000	0	0	429.000	0	0
Totaal reserves	1.012.200	2.400	70.900	943.700	2.400	70.900	875.200	2.400	70.900	487.000	0	0

Voorzieningen zijn middelen die dienen ter dekking van risico's en verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Daarnaast kunnen voorzieningen gevormd ter egalisatie van lasten (bijv. groot onderhoud). Onderstaand is per voorziening het verloop gedurende de begrotingsperiode opgenomen

	2025			2026			2027			2028		
	Stand ultimo 2024	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af	Stand ultimo	Bij	Af
Voorzieningen	844.200	217.500	286.700	775.000	222.700	337.200	660.500	227.800	8.100	880.200	233.000	233.000
Onderhoudsvoorziening	844.200	217.500	286.700	775.000	222.700	337.200	660.500	227.800	8.100	880.200	233.000	233.000
Totaal voorzieningen	844.200	217.500	286.700	775.000	222.700	337.200	660.500	227.800	8.100	880.200	233.000	233.000

Dit betreft de dotatie op basis van het door het bestuur van het Plassensschap in 2023 vastgestelde MJOP. Mede met de informatie uit dit MJOP is een vierjarig uitvoeringsplan opgesteld. Het uitvoeringsplan beslaat een periode tot en met 2027. Ook in 2028 wordt een dotatie groot onderhoud opgenomen. De onttrekking moet nog nader worden bepaald, maar wordt vooralsnog gelijkgesteld aan de dotatie (dit bedrag wordt jaarlijks aangepast op basis van de door het CPB geraamde inflatie).

7.8 Baten en lasten per taakveld

Conform artikel 7 lid 3 sub c van het BBV is het verplicht een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld op te nemen in de begroting. Dit overzicht, inclusief de koppeling van taakvelden naar programma's, is hieronder opgenomen.

Taakveld	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
0.1 Bestuur	39.300	48.000	50.000	52.000	54.000
0.4 Overhead	728.300	674.400	704.100	730.800	757.700
0.8 Overige baten en lasten	3.200	3.400	3.600	4.200	4.100
2.3 Recreatieve havens	236.000	245.200	281.300	338.500	377.900
2.4 Economische havens en vaarwegen	20.900	183.200	196.600	244.600	316.200
3.4 Economische promotie	3.900	5.300	5.400	5.500	5.500
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.999.000	2.083.600	2.238.900	2.701.100	2.400.600
7.3 Afvalstoffen	0	116.000	119.000	114.200	116.800
Totaal van de lasten	3.030.600	3.359.100	3.598.900	4.190.900	4.032.800
0.1 Bestuur	0	48.000	50.000	52.000	54.000
0.4 Overhead	0	674.400	704.100	730.800	757.700
0.8 Overige baten en lasten	0	3.400	3.600	4.200	4.100
2.3 Recreatieve havens	90.000	245.200	281.300	338.500	377.900
2.4 Economische havens en vaarwegen	3.300	183.200	196.600	244.600	316.200
3.4 Economische promotie	0	5.300	5.400	5.500	5.500
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	2.868.800	2.015.100	2.170.400	2.312.900	2.400.600
7.3 Afvalstoffen	0	116.000	119.000	114.200	116.800
Totaal van de baten	2.962.100	3.290.600	3.530.400	3.802.700	4.032.800
Saldo van baten en lasten	68.500	68.500	68.500	388.200	0
0.10 Mutaties reserves (stortingen)	2.400	2.400	2.400	2.400	0
0.10 Mutaties reserves (onttrekkingen)	70.900	70.900	70.900	390.600	0
Totaal resultaat van baten en lasten	-68.500	-68.500	-68.500	-388.200	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0

7.9 Deelnemersbijdrage 2025

In de nieuwe GR is een andere verdeelsleutel voor de deelnemersbijdragen opgenomen. Deze verdeelsleutel is vanaf de begroting 2023 toegepast.

De deelnemersbijdragen voor 2025 nemen t.o.v. de begroting 2024 na eerste wijziging met € 215.500 toe, dat is 10,65%. Deze toename bestaat voor € 65.900 (3,25%) uit autonome ontwikkelingen en voor € 149.600 (7,40%) uit extra toename als gevolg van de investeringen in het gebied. Ook in de jaren na 2025 is er een extra toename van de deelnemersbijdragen, ook deze toename wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de investeringen in het werkgebied.

De concept jaarrekening 2023 sluit met een batig saldo. Als bij resultaatbestemming, dit batig saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve, is het niet nodig extra middelen aan de deelnemers te vragen om de algemene reserve te versterken.

Op basis van het voorgaande worden de deelnemersbijdragen voor 2024-2028 als volgt:

Deelnemersbijdragen 2024-2028						
Jaar	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Deelnemersbijdragen begroting	Vast-gesteld	na 1e wijziging	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Deelnemersbijdragen (autonoom)	1.856.100	1.856.100	1.917.200	1.956.400	1.986.300	2.045.300
Deelnemersbijdragen (extra)	-	54.800	204.400	373.300	584.000	722.800
Instandhoudingsbijdrage	109.300	112.200	117.000	121.400	125.300	129.000
Subtotaal	1.965.400	2.023.100	2.238.600	2.451.100	2.695.600	2.897.100
Transparantie BTW	-	316.100	328.400	340.600	351.900	363.600
Totaal	1.965.400	2.339.200	2.567.000	2.791.700	3.047.500	3.260.700

Voor de bijdrage per deelnemer over de jaren 2024-2028, zie het overzicht op de volgende pagina.

Jaar	Vastgesteld of nieuw	Provincie Utrecht	Provincie Noord-Holland	Gemeente Stichtse Vecht	Gemeente Wijdmeren	Totaal
		25,61%	29,30%	17,76%	27,33%	100,00%
Begroting 2024 na 1e wijziging						
2024	Bijdragen	518.116	592.768	359.303	552.913	2.023.100
2024	Transparantie BTW	80.953	92.617	56.139	86.390	316.100
2024	Totaal	599.069	685.386	415.442	639.303	2.339.200
Begroting 2025						
2025	Bijdragen	573.305	655.910	397.575	611.809	2.238.600
2025	Transparantie BTW	84.103	96.221	58.324	89.752	328.400
2025	Totaal	657.409	752.131	455.899	701.561	2.567.000
Begroting 2026						
2026	Bijdragen	627.727	718.172	435.315	669.886	2.451.100
2026	Transparantie BTW	87.228	99.796	60.491	93.086	340.600
2026	Totaal	714.954	817.968	495.806	762.972	2.791.700
Begroting 2027						
2027	Bijdragen	690.343	789.811	478.739	736.707	2.695.600
2027	Transparantie BTW	90.122	103.107	62.497	96.174	351.900
2027	Totaal	780.465	892.918	541.236	832.882	3.047.500
Begroting 2028						
2028	Bijdragen	741.947	848.850	514.525	791.777	2.897.100
2028	Transparantie BTW	93.118	106.535	64.575	99.372	363.600
2028	Totaal	835.065	955.385	579.100	891.149	3.260.700